Report

“Nation Building and Leadership: A Soldier’s Perspective

Dr. Ambedkar International Centre (DAIC), in collaboration with Delhi Marathi Pratishthan, co-hosted the curated knowledge-sharing **lecture series titled “Kshitij”** on **14th March 2026** at **Samrasta Hall, DAIC**, from 5:00 PM to 7:00 PM. The lecture, titled ***“Nation Building and Leadership: A Soldier’s Perspective,”*** featured **General Manoj Pande,** PVSM, AVSM, VSM (Retd.), former Chief of the Army Staff, as the **Guest of Honour.** The event commenced with the ceremonial lighting of the lamp, accompanied by a rendition of Saraswati Vandana by Dr. Veena Savale. This was followed by the **welcome address delivered by Col. Akash Patil, Director, DAIC**, who set the context for the lecture and highlighted the significance of such knowledge-sharing initiatives.

Gen. Pande emphasised that military strength plays a crucial role in safeguarding national interests and ensuring internal security. He noted that while economic growth is vital for national development, a strong and capable military remains essential to protect sovereignty and maintain stability. Citing **“Operation Sindoor”** as an example, he explained how military capability can be effectively leveraged to advance and secure national interests, adding that nations with credible military power are better positioned to deter threats and safeguard their strategic interests.

Gen. Pande also stressed the importance of long-term strategic thinking in defence planning, particularly in light of the rapidly evolving global geopolitical environment. He underlined the need for greater focus on technological sovereignty, urging India to strengthen its capabilities in advanced technologies, data systems, cybersecurity, and space-based assets. Highlighting the transformation of warfare, he observed that future conflicts will increasingly be technology-driven, involving artificial intelligence, unmanned systems, and advanced digital capabilities. In this context, he emphasized the importance of reducing dependence on external technologies and moving towards greater self-reliance in defence innovation and production.

Beyond strategy and technology, Gen. Pande reflected on the core ethos and values that define the armed forces. He noted that what truly defines the military is the spirit of ***“Naam, Namak, Nishan”*** where *Naam* represents the honour and reputation of one’s unit, *Namak* signifies unwavering loyalty to the organisation and the oath, and *Nishan* reflects pride in the national flag and the tricolour. He described the Army as a close-knit family that extends beyond active service, bound by shared values and lifelong camaraderie.

Quoting management thinker Peter Drucker, he remarked that ***“culture eats strategy for breakfast,”*** underscoring the primacy of institutional values in shaping outcomes. He outlined the six fundamental values of the armed forces namely Loyalty, Duty, Respect, Honour, Integrity, and Personal Courage, adding that personal courage encompasses both physical bravery and moral strength.He further highlighted the “warrior ethos” that guides soldiers: ***Mission first, Never accept defeat, Never quit, and Never leave a fallen comrade***. Emphasizing the principle of ***service before self,*** he explained that it enables soldiers to endure hardships and place collective goals above personal interests. In this context, he recalled the inscription at the Indian Military Academy’s Chetwode Building: ***“The safety and honour of the country come first; the safety and honour of the troops come second; and the safety and honour of your own come last.”***

Gen. Pande also spoke about leadership principles, referring to the **“4 Cs”—Character, Competence, Conduct, and Commitment** as essential attributes of effective leadership. He contextualised modern leadership challenges through the frameworks of **VUCA** (Volatility, Uncertainty, Complexity, Ambiguity) and **BANI** (Brittle, Anxious, Non-linear, Incomprehensible), noting that today’s leaders must be adaptable and resilient in navigating such environments. Sharing life lessons from a soldier’s perspective, he emphasised the importance of remaining genuine, striving to be valuable rather than indispensable, maintaining clear communication, being fair, just, and approachable, and nurturing strong relationships with both troops and fellow officers.

The lecture was followed by an engaging question-and-answer session, during which a large number of queries were posed to Gen. Pande. The interaction proved to be highly enriching, offering deeper insights into the themes discussed and allowing the audience to directly engage with his perspectives.

The event concluded with a rendition of the Pasaydan, bringing the proceedings to a thoughtful and culturally resonant close. The programme was followed by a high tea and networking session, providing an opportunity for meaningful interactions and exchange of ideas among attendees.

The event received extensive coverage in prominent Marathi newspapers, including Pudhari, Sakal News Network, and Lokmat. The media reports highlighted key themes such as national security, technological sovereignty, and the evolving nature of modern warfare, as discussed during the lecture.

Photographs:-

संवाद
NATION BUILDING & LEADERSHIP,
A SOLDIER'S PERSPECTIVE
General Manoj Pande
PVSM, AVSM, VSM (Retd.),
Former Chief of the Army Staff
Date: 14 March 2026
Time: 5 pm
Samrasta Hall,
Dr. Ambedkar International Centre,
Janpath, New Delhi
Dr. Ambedkar International Centre
Nation Building & Leadership,
A Soldier's Perspective
General Manoj Pande
PVSM, AVSM, VSM (Retd),
Former Chief of the Army Staff
14 March 2026
Time 5 pm

A Soldier's Perspective
General Manoj Pande

Col. Akash Patil
Director – Dr. Ambedkar International Centre
General Manoj Pande
PVSM, AVSM, VSM (Retd.)
Former Chief of the Army Staff
Shri Vaibhav Dange
Founder, Delhi Marathi Pratishthan

DAIC

दिल्ली मराठी
Col. Akash Patil
Director – Dr. Ambedkar International Centre
General Manoj Pande
PVSM, AVSM, VSM (Retd.)
Former Chief of the Army Staff
दिल्ली मराठी
Shri Vaibhav Dange
Founder, Delhi Marathi Pratishthan

Media:-

लोकमत

भारताच्या अंतर्बाह्य सुरक्षेसाठी सैन्यदल मजबूत असावे -जनरल (नि) मनोज पांडे

लोकमत न्यूज नेटवर्क

नवी दिल्ली : भारताची अंतर्बाह्य सुरक्षा अभेद्य ठेवायची असेल तर आर्थिक विकासासोबतच सैन्य शक्ती बळकट करावी लागेल, असे प्रतिपादन सेवानिवृत्त जनरल मनोज पांडे यांनी आज नवी दिल्ली येथे केले. डॉ. आंबेडकर इंटरनॅशनल सेंटर आणि दिल्ली मराठी प्रतिष्ठानच्यावतीने " नेशन बिल्डिंग अँड लीडरशिप; अ सोल्जर पर्स्पेक्टिव्ह" या विषयावर डॉ आंबेडकर सेंटर येथे चर्चासत्राचे आयोजित करण्यात आले होते. ते या प्रसंगी बोलत होते.

डॉक्टर आंबेडकर इंटरनॅशनल सेंटरचे संचालक आकाश पाटील आणि दिल्ली मराठी प्रतिष्ठानचे वैभव डांगे व्यासपीठावर उपस्थित होते. आकाश पाटील यांनी सुरवातीला सेंटरमध्ये होत असलेल्या विविध कार्याची माहिती दिली. या सेंटरची फाईल कित्येक वर्ष मंत्रालयात पडून होती. मात्र पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी दोन वर्षात ही वास्तू तयार केली. संकल्प से सिद्धीचे हे उत्तम उदाहरण असल्याचे ते म्हणाले. पांडे म्हणाले की, युद्धाची पद्धत बदलली आहे ही बाब रशिया-युक्रेन आणि अमेरिका, इजराइल आणि इराण युद्धातून दिसून आली आहे.

आता युद्ध करण्यासाठी सैनिकांनी एकमेकांच्या समोर येण्याची गरज उरली नाही तर टेक्नॉलॉजी आणि ड्रोन च्या माध्यमातून लढाई लढली जात आहे. अशात, भारताने दुसऱ्या देशांच्या तंत्रज्ञानावर अवलंबून राहता कामा नये. कोणताही देश आपले तंत्रज्ञान पूर्णपणे देणार नाही. म्हणून भारताने स्वतःचे तंत्रज्ञान विकसित केले पाहिजे, असेही पांडे म्हणाले. राष्ट्रीय महामार्ग आणि बंदरांचा विकास म्हणजेच देशाचा विकास नव्हे तर माणसाचे जीवनमान सुद्धा बदलले पाहिजे.

दिल्लीतील डॉ. आंबेडकर इंटरनॅशनल सेंटर येथे " नेशन बिल्डिंग अँड लीडरशिप; अ सोल्जर पर्स्पेक्टिव्ह" या विषयावर आयोजित चर्चासत्रात सेंटरचे संचालक आकाश पाटील जनरल (नि) मनोज पांडे यांना स्मृती चिन्ह भेट देताना. यावेळी दिल्ली मराठी प्रतिष्ठानचे वैभव डांगे उपास्थित होते.

New Delhi
Page No. 5 Mar 15, 2026
Powered by: erelego.com

तंत्रज्ञानात्मक सार्वभौमत्वावर भर हवा

माजी लष्करप्रमुख पांडे : दीर्घकालीन रणनीतीचा विचार करावा

■ सकाळ न्यूज नेटवर्क

नवी दिल्ली, ता. १४ : ''एखाद्या राष्ट्राच्या प्रगतीसाठी आर्थिक शक्ती महत्त्वाची असली तरी त्या राष्ट्राच्या सुरक्षिततेसाठी आणि सामर्थ्यासाठी सैन्य शक्ती अनिवार्य असते. राष्ट्र सशक्त असेल तर युद्ध टळते; पण राष्ट्र दुर्बल असेल तर संघर्ष अटळ ठरतो,'' असा स्पष्ट इशारा माजी लष्करप्रमुख जनरल मनोज पांडे यांनी दिला.

बदलत्या जागतिक परिस्थितीत भविष्यातील युद्धाचा दीर्घकालीन रणनीतीने विचार करणे अत्यावश्यक असून तंत्रज्ञानात्मक सार्वभौमत्वावर भारताने अधिक भर द्यायला हवा, असेही त्यांनी सांगितले. दिल्ली मराठी प्रतिष्ठानतर्फे आयोजित क्षितिज व्याख्यानमालेअंतर्गत 'राष्ट्र उभारणी आणि नेतृत्व : एका सैनिकाचा दृष्टिकोन'

माजी लष्करप्रमुख जनरल मनोज पांडे.

या संवाद कार्यक्रमात ते बोलत होते. या कार्यक्रमाला दिल्ली मराठी प्रतिष्ठानचे संस्थापक वैभव डांगे आणि आंबेडकर इंटरनॅशनल सेंटरचे संचालक कर्नल आकाश पाटील उपस्थित होते.

जागतिक भू-राजकीय परिस्थिती झपाट्याने बदलत असल्याचे नमूद करताना जनरल पांडे म्हणाले की, सध्याच्या काळात राष्ट्रहिताच्या प्रश्नांवरून संघर्ष उभे राहू शकतात. युक्रेनमधील युद्ध आणि सध्याच्या विविध प्रादेशिक संघर्षांकडे पाहिले तर जगात अस्थिरता वाढत असल्याचे दिसते. त्यामुळे कोणते देश खरे मित्र आहेत आणि भविष्यात कोणते राहतील, याचा विचार करणेही तितकेच महत्त्वाचे आहे.

भविष्यातील युद्ध तंत्रज्ञानाधारित

पांडे म्हणाले, ''भविष्यातील युद्ध अधिक तंत्रज्ञानाधारित असेल. त्यामुळे भारताने दीर्घकालीन धोरण आखताना अत्याधुनिक तंत्रज्ञान, डेटा क्षमता आणि संशोधन यांवर अधिक लक्ष केंद्रित करणे आवश्यक आहे.पूर्वी राष्ट्राच्या सुरक्षिततेच्या संदर्भात भौगोलिक सार्वभौमत्वावर अधिक चर्चा होत असे; मात्र आता तंत्रज्ञानात्मक सार्वभौमत्व ही त्याहून मोठी गरज बनली आहे. कृत्रिम बुद्धिमत्ता, सायबर सुरक्षा, ड्रोन तंत्रज्ञान आणि आधुनिक युद्धसज्जता या क्षेत्रांत भारताने मागे राहता कामा नये.''

पुढारी

'ऑपरेशन सिंदूर' सैन्यशक्तीद्वारे राष्ट्रहित साधण्याचे उदाहरण

जनरल मनोज पांडे यांचे प्रतिपादन

नवी दिल्ली : पुढारी वृत्तसेवा

राष्ट्रहित साधण्यासाठी सैन्यशक्ती अतिशय महत्त्वाची आहे. भारताचा विचार करता सैन्यशक्तीद्वारे राष्ट्रहित साधल्याचे उत्तम उदाहरण म्हणजे 'ऑपरेशन सिंदूर' होय, असे प्रतिपादन माजी लष्करप्रमुख जनरल मनोज पांडे यांनी शनिवारी केले. स्वातंत्र्यवीर सावरकर हे भारतातील अतिशय महत्वाचे संरक्षणतज्ज्ञ असल्याचे मतही जनरल पांडे यांनी व्यक्त केले.

दिल्ली मराठी प्रतिष्ठानच्या 'क्षितिज' आयामातर्फे ' राष्ट्रबांधणी आणि नेतृत्व - सैनिकाचा दृष्टिकोन' या व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते.

पांडे म्हणाले, विकसित भारताचा विचार करताना संघटित, सुरक्षित, स्थिर आणि आत्मनिर्भर हे आपले ध्येय आहे. आर्थिक शक्ती विकासाला गती देतेच, मात्र राष्ट्राला खऱ्या अर्थाने बळ देण्याचे काम सैन्यदले करत असतात. आपण सशक्त असतो, तेव्हा आपल्यावर कोणीही आक्रमण करण्यास धजावत नाही. जेथे जेथे राष्ट्रीय हिताचा प्रश्न असतो, तेथे कोणताही देश युद्ध करण्यास कचरत नाही.

जोपर्यंत देशाकडे सैन्यशक्ती नाही, तोपर्यंत राष्ट्रहित साधता येणार नाही; असे स्वातंत्र्यवीर सावरकरांनी सांगितले होते. सावरकरांनी सैन्यशक्तीचे महत्व ओळखले होते. निष्ठा, कर्तव्य, आदर, प्रतिष्ठा, प्रामाणिकपणा, वैयक्तिक धैर्य ही सैनिकांची मूल्ये असतात. स्वातंत्र्यवीर सावरकरही आपले अवघे आयुष्यही याच मूल्यांवर जगले होते. त्यामुळेच स्वातंत्र्यवीर सावरकरांच्या सैन्यविचारांचा अभ्यास होण्याची गरज आहे, असेही जनरल मनोज पांडे यांनी सांगितले.

सध्याची अस्थिर जागतिक स्थिती पाहता सैन्यशक्तीचे महत्व अधोरेखित होते. अंतर्गत सुरक्षेचेही आव्हान मोठे आहे. सायबर वॉर आता प्रत्येक देशाच्या उंबरठ्यावर आले आहे, याकडे जनरल पांडे यांनी लक्ष वेधले.